

Pregó de la Festa de la Misteriosa Llum 2018

ANNA CARRANZA ESTEVE

Col·lecció "Pregons institucionals"
Número 45, febrer de 2018

Edita: Ajuntament de Manresa

Impressió: Inom, SA

Agraïments: Associació Misteriosa Llum

Dipòsit legal: B-31.779-1991

El pregó

Pregó de la Festa de la Misteriosa Llum a càrrec d'Anna Carranza Esteve, advocada.

16 de febrer de 2018

Il·lustríssim Senyor Alcalde,
Excel·lentíssima Corporació Municipal de Manresa,
President de l'Associació Misteriosa Llum,
Degà de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Manresa i membres de la Junta,
administradors de la Festa de la Llum d'enguany,
companys, manresans i manresanes,

Quan el meu degà, Abel Pié, em va comunicar que havia estat escollida per la Junta de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Manresa per tal que els representés en aquest acte, com a actuals administradors de la Festa de la Llum, només vaig poder dir-li que sí, que acceptava. Perquè això em dona l'oportunitat d'agrair a la ciutat la seva acollida, quan l'estiu del 1976, acabada de casar, vaig venir a viure a Manresa. De seguida vaig començar a exercir com a advocada amb el Sr. Manubens, aleshores degà del Col·legi, una professió que he pogut compaginar amb una vida familiar plena, gràcies al meu espòs, amb qui sempre hem compartit tant les tasques domèstiques com d'educació dels nostres tres fills. És per això que després de tants anys em sento a casa.

Moltes gràcies, per tant, a la Junta per aquest encàrrec, encara que considero que hi ha molts altres companys i companyes, manresans de naixement, molt més qualificats que jo mateixa per representar en aquest acte l'Il·lustre Col·legi d'Advocats.

Sóc conscient que el meu únic mèrit és haver complert una certa edat en l'exercici professional i ser una de les primeres dones col·legiades a Manresa. Malgrat això, espero no decebre i estar a l'alçada dels companys que, en el seu moment, van ser protagonistes del pregó: el Sr. Xavier Sitges i Molins, l'any 1967, i el Sr. Maurici Serrahima, l'any 1978.

Quan vaig arribar a Manresa, jo no en sabia res, de la Festa de la Llum. I, sincerament, el que més em va sorprendre va ser assabentar-me que, el dia de la Llum, el Corte Inglés de Barcelona, la ciutat on vaig néixer, felicitava per l'altaveu els manresans i manresanes amb motiu d'aquesta festa.

Què era? Què es commemorava? No ho sabia, però era conscient que era quelcom important per als manresans, que ho explicaven orgullosos. Orgullosos d'haver-se assegurat que a la ciutat no li faltaria mai més aigua, malgrat els períodes de sequera. Orgullosos d'haver vençut el poder de l'Església, amb un fet singular com va ser la Llum, que provinent de Montserrat travessà l'església del Carme.

Quina història més bonica! Que té com a protagonistes un Rei, un poble i l'Església, en disputa per un bé tan preuat com l'aigua.

A partir d'aquí, m'ha vingut al cap un paral·lelisme amb la situació actual del nostre país.

En primer lloc, tenim la figura del Rei Pere III. Durant el seu regnat es configurà la Generalitat, a les Corts de Barcelona-Vilafranca-Cervera de 1358 i 1359, que és quan la institució tindrà caràcter permanent sota l'autoritat de Berenguer de Cruïlles, bisbe de Girona (1359), qui ha estat considerat el primer President de la Generalitat. Aquest rei, davant la petició dels ciutadans de Manresa, i conscient de la necessitat d'aigua que tenia la població, concedeix el permís per començar a construir la Sèquia. El seu paper, per tant, és el de posar-se al costat del poble, rebaixant fins i tot els impostos per a la seva construcció.

Evidentment, aquest no és el paper del Rei de l'estat que, davant el clam d'una gran part de la població catalana que vol exercir el seu dret a decidir, no només no té una posició neutral, sinó que pren partit pels qui creuen que tenen les lleis al seu favor.

En segon terme, el poble, els manresans i manresanes, que en gran mesura van lluitar per un dret que creien que tenien d'un bé tan necessari com l'aigua. Un dret que passava per sobre de les lleis que protegien l'amo de les terres, el poder eclesiàstic. La gent, gràcies a la seva unió, perseverança i força, aconseguirien el que en justícia els corresponia.

Podrem aconseguir nosaltres, finalment, el que la majoria de catalans vulguem que sigui el nostre país?

I, per últim, l'Església del segle XIV que, pel poder que exercia i pel seu comportament

repressiu, excomunicant la població i portant el conflicte als tribunals, es podria comparar a l'estat espanyol, que davant les successives manifestacions pacífiques i la voluntat de diàleg, ha utilitzat la força i els tribunals, judicialitzant un conflicte que només amb diàleg es podrà resoldre. O potser haurà d'èsser altra vegada la Llum que ens il·lumini a tots plegats? Aquesta Llum que va fer entendre al poder constituït que hi ha quelcom per sobre de la llei.

Jo vaig escollir aquesta professió per influència del meu pare, que era guionista radiofònic de novel·les policiaques, i pels episodis que, setmana rere setmana, m'empassava de Perry Mason. Una sèrie de la qual de ben segur molts dels aquí presents ni n'han sentit a parlar... A última hora, sempre apareixia un testimoni, un objecte, un fet que donava llum, que feia que el jutge sortís de l'obscuritat i tingués el coneixement suficient per a ser just. Ja ho deia Plató: l'home pot ser més just com més coneixement té. Així que sempre acabava bé: si l'acusat era culpable el condemnaven i si era innocent, no. En definitiva, es feia justícia i la feina de l'advocat era imprescindible. Sense ell, el resultat hauria estat un altre.

Això m'enlluernava, podria ajudar els meus clients que es fes justícia... Així que, innocent de mi, vaig començar a estudiar les lleis, el dret en els seus diversos aspectes, la doctrina, la jurisprudència... Més tard, amb el títol a la mà, vaig començar a exercir, amb l'esperança que gràcies als meus coneixements, el meus clients obtindrien la justícia que esperaven dels tribunals. Evidentment no sempre ha estat així. No sempre arriba aquella Llum que fa que el jutge tingui el coneixement suficient per dictar una sentència justa.

Sovint, però, no només la falta de coneixement per part del tribunal fa que una sentència sigui injusta. També hi contribueixen moltes altres circumstàncies: la dilació en el temps, la falta de mitjans, la interpretació de les normes o, simplement, la pròpia norma fa que sovint els interessats, davant una sentència que no els dona la raó, considerin que "no s'ha fet justícia" o, dit més col·loquialment, "que no hi ha dret". Com tampoc hi havia dret que el Bisbe de Vic no deixés passar la Sèquia per les seves terres, malgrat el benefici que això representava per als ciutadans.

Davant d'això, als advocats se'ns fa difícil fer entendre que justícia no és el mateix que dret, que el dret està constituït per una sèrie de normes, lleis, reglaments, jurisprudència, doctrina, costums, que no sempre poden semblar justos i que moltes vegades no tenen en compte les circumstàncies dels litigants, l'entorn o el moment social.

O eren justes les lleis que impedièren votar a les dones? O les que condemnaven

la dona per adulteri? O les que impediien que els negres viatgessin en el mateix transport públic que els blancs? Evidentment que no. Sovint la societat va per davant de les lleis i és aquesta la que, en moltes ocasions, obliga el poder legislatiu a derogar-la, modificar-la o dictar-ne una altra. En definitiva, a fer noves lleis d'acord amb les necessitats de cada moment. De la mateixa manera que els tribunals, moltes vegades, modifiquen la interpretació de les lleis per la pressió ciutadana. El fet que avui commemorem n'és un exemple.

Els ciutadans i ciutadanes de Manresa, davant la necessitat d'assegurar-se l'aigua, es van alçar contra la llei que permetia a l'Església impedir la construcció de la Sèquia per les terres de les quals era propietària. I abans que es modifiqués la llei, el fet de l'arribada de la Llum va fer entendre al poder constituït que davant la llei havia de prevaldre la justícia. Aquesta justícia que avui demanem per a la nostra gent que està essent jutjada per una interpretació de la llei escassament compartida per la majoria de juristes i per una Constitució en la qual sembla ser que prevalen uns drets respecte uns altres. I si no, vegin el redactat de l'article 20 de la Constitució Espanyola.

La Constitución Española reconoce y protege los derechos a expresar y difundir libremente los pensamientos, ideas y opiniones mediante la palabra, el escrito o cualquier otro medio de reproducción.

Esperem que els tribunals reconeixin aquests drets i que la Llum, símbol de la festa, porti la claror que tots plegats necessitem per tenir una societat més justa.

Perquè malgrat les idees i reivindicacions polítiques que molts compartim respecte el futur del nostre país, no podem deixar de banda la necessitat de construir una nova societat on tothom tingui cabuda i en la qual el poder econòmic no passi per sobre dels drets de tots els ciutadans. I és aquí on voldria fer una segona reflexió, a la qual també m'ha conduït la història de la Llum i l'Aigua que avui commemorem.

Una societat més justa és la que té garantits una sèrie de drets fonamentals que, en termes generals, són aquells que en un moment històric es consideren indispensables per assegurar a tot ésser humà la possibilitat concreta d'una vida amb àmplia llibertat i justícia. O dit d'una altra manera, són els drets que asseguren a l'ésser humà el desenvolupament integral de la seva personalitat, és a dir, una vida digna. I en aquest sentit, l'aigua, que comparteix amb la llum la simbologia de la nostra festa, i el seu sanejament, va ser reconeguda el 28 de juliol del 2010 com a dret humà, a través d'una resolució de l'Assemblea General de les Nacions

Unides, reafirmant que una aigua potable neta i el seu sanejament, són essencials per a la realització de tots el drets humans.

La resolució exhorta els estats i organitzacions internacionals a proporcionar recursos financers als països per tal de proporcionar un subministrament d'aigua potable i un sanejament saludable, net, accessible i assequible per a tots.

Reconèixer formalment l'aigua com a dret humà, i expressar la voluntat de donar contingut i fer efectiu aquest dret, pot ser una manera d'estimular la comunitat internacional i els governs per tal que multipliquin els seus esforços per satisfer les necessitats humanes bàsiques. Encara que aquesta disposició no té un caràcter vinculant i, per tant, el seu desenvolupament dependrà de la legislació interna de cada estat, així es mantindrà pendent en aquells estats i sectors que no tenen un interès directe a considerar l'aigua com un dret humà.

L'aigua destinada al consum humà havia estat considerada com a bé comú als països desenvolupats fins a finals del segle passat. De fet, a Europa i Nordamèrica els serveis públics d'abastiment i sanejament van ser determinants per aconseguir l'estabilitat política i garantir la possibilitat dels recursos financers necessaris per tenir uns nivells adequats de salut pública i de desenvolupament econòmic i social.

Malgrat això, des dels anys 80, la imposició del model econòmic neoliberal va representar la privatització d'una bona part dels béns i serveis públics. A partir d'aquest moment es van impulsar amb major força les polítiques de mercantilització i privatització dels serveis de sanejament i abastiment de l'aigua.

Això ha comportat, en alguns casos, la corrupció i l'incompliment dels compromisos d'ampliar la cobertura dels serveis d'aigua i sanejament, els notables increments en les tarifes i la marginació dels sectors socials més vulnerables.

Davant la lògica de mercat, els moviments socials i les organitzacions de la societat civil han reivindicat el reconeixement de l'accés bàsic a l'aigua i al sanejament com un dret humà. Per tant, correspon al servei públic la seva gestió, a partir dels criteris de solidaritat, cooperació mútua, accés col·lectiu, equitat, control democràtic i sostenibilitat, criteris difícilment compatibles amb qualsevol aproximació mercantil.

I és que només la titularitat col·lectiva de l'aigua i el caràcter públic dels serveis d'abastiment i sanejament poden assegurar un accés universal a aquest recurs vital i garantir una gestió integral que resulti socialment equitativa, ecològicament sostenible, políticament democràtica i culturalment acceptable.

En l'actualitat, l'Estat espanyol regula l'ús de l'aigua mitjançant la Ley de Aguas de 20 de juliol del 2001, si bé, en ús de les seves competències, la Generalitat de Catalunya té un règim específic que es conté en el Decret Legislatiu 3/2003 del Text Refós de la legislació en matèria d'aigües.

Però els punts de vista respecte l'ús són molt diversos, i per això el Col·legi d'Advocats de Manresa, administrador de la Festa de la Llum d'enguany, ha organitzat un judici en el qual, amb la intervenció de diversos agents jurídics, alumnes de batxillerat de l'institut Lluís de Peguera defensaran, des d'àmbits tan diferents com consumidors, administració, empreses subministradores o grups ecologistes, les seves posicions, per tal que es dicti una sentència favorable als seus defensats.

Esperem que qui hagi de jutjar rebi la Llum del coneixement que li permeti dictar una sentència justa. De ben segur serà un debat interessant i molt enriquidor, sobretot per la presència dels més joves.

Però m'agradaria acabar amb menys pragmatisme perquè, al cap i a la fi, estem celebrant una festa, i la festa és cultura, identitat i tradició. I aquest any que Manresa ha estat escollida Capital de la Cultura Catalana, hem d'aprofitar per reivindicar la nostra ciutat com a centre cultural, a més de geogràfic, de Catalunya, donant a conèixer la diversitat d'esdeveniments culturals que hi tenen lloc i que, sens dubte, s'incrementaran amb aquesta capitalitat i faran que no només els ciutadans de Manresa, sinó d'altres indrets, ens visitin i gaudeixin amb nosaltres de la festa.

I, com que l'aigua també és cultura, finalitzaré la meva intervenció amb un poema que li dedica Joan Manuel Serrat:

Si l'home és un gest, l'aigua és la història
Si l'home és un poble, l'aigua és el món
Si l'home és el record, l'aigua és la memòria
Si l'home està viu, l'aigua és la vida
Si l'home és un nen, l'aigua és París
Si l'home la trepitja, l'aigua esquitxa
Cuida-la com et cuida ella a tu

Moltes gràcies per la seva atenció i bona Festa de la Llum!

La pregonera

Anna Carranza Esteve

- Llicenciada en dret per la Universitat Central de Barcelona
- Advocada
- Mediadora familiar
- Tresorera del Col·legi d'Advocats entre 1983 i 1988
- Directora de Caritas Manresa entre el 1999 i 2003

Goigs de la Misteriosa Llum

A - que - lla Llum res - plen - dent, tan gen - til, tan cla - ra,
pu - ra, la Tri - ni - tat ens fi - gu - ra Mis - te - ri tan ex - cel - lent.
Per l'ai - gua que pas - sa - va per les ter - res del bis - bat,
en gran en - tre - dit es - ta - va a - ques - ta no - ble ciu - tat;
set anys con - ti - nu - a - ment du - rà sem - blant des - ven - tu - ra
fins que ar - ri - bà la cu - ra de mà de l'Om - ni - po - tent.

Versió: Miquel Blanch

*Aquella Llum resplendent,
tan gentil, tan clara i pura,
la Trinitat ens figura
Misteri tan excel·lent.*

I

Per l'aigua que passava
per les terres del Bisbat,
en gran entredit estava
aquesta noble Ciutat;
set anys contínuament
durà semblant desventura
fins que arribà la cura
de mà de l'Omnipotent.

Aquella Llum resplendent,...

II

Poc abans que fou migdia
sent el temps clar i serè,
veren la Llum que venia
per rescat de nostre bé:
de Montserrat certament
partí tan alta ventura
perquè la Verge procura
sempre el bé de la gent.

Aquella Llum resplendent,...

III

Estant la gent impensada
d'un cas tan singular,
la Llum Santa i delicada
al Carme se'n va entrar;
tots hi anaven corrent,
a ciutat ningú s'atura,
veren la Llum en l'altura
de la clau més preminent.

Aquella Llum resplendent,...

IV

Una part en gran claror
entrà dins la Trinitat,
l'altra a Sant Salvador

de consemblant igualtat;
l'altra sens fer moviment,
en la clau restà segura;
de sobres de gran, dolçura
plorava la demés gent.

Aquella Llum resplendent,...

V

Les campanes repicaven
sens que ningú les tocàs,
els frares a Déu lloaven
per tan estremíssim cas;
aleshores en continent,
la Llum de nostra ventura
isqueu dalt per l'obertura,
restant el poble content.

Aquella Llum resplendent,...

VI

El Bisbe, que visitava
en Sant Ponç prop Santpedor,
el gran entredit alçava,
oïnt el cas amb fervor;
plorant molt amargament
de genolls en terra dura,
diu: jo no vull més rotura
amb mon poble ni ma gent.

Aquella Llum resplendent,....

VII

La distinció que féu
és mirall molt vertader,
tres persones i un sol Déu,
un ser, voler i poder;
Oh encobert ornament!
distinció i juntura!
Oh difícil tancadura!
Oh profundo fonament!

Aquella Llum resplendent,...

Ajuntament de Manresa

ASSOCIACIÓ MISTERIOSA LLUM